

Vergaderjaar 2019–2020

35 300 XIV

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV) en het Diergezondheidsfonds (F) voor het jaar 2020

Nr. 74

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 mei 2020

In een schrijven van 10 december 2019 heeft de vaste Kamercommissie LNV mij verzocht een voorstel te doen voor het opsplitsen van artikel 11 van de LNV-begroting.

Achtergrond van dit verzoek is dat uw Kamer haar budgetrecht beter kan uitoefenen als de LNV-begroting uit meerdere artikelen bestaat van kleinere omvang. Tevens bevat de brief een verzoek de Kamer in te lichten over de voortgang van het nieuwe raamwerk en de bijbehorende indicatoren die in de LNV-begroting zullen worden opgenomen.

Hierna zal ik op beide onderwerpen ingaan. In het vervolg van deze brief presenteer ik u eerst de nieuwe opzet van de artikelindeling. Aansluitend ga ik in op de geactualiseerde set indicatoren en kengetallen die ik van plan ben op te nemen in de komende begroting. In bijlagen bij deze brief vindt u de details ten aanzien van de nieuwe artikelindeling en de op te nemen kengetallen en indicatoren.

Nieuwe artikelindeling

De huidige LNV-begroting bestaat uit twee beleidsartikelen, waarvan artikel 11 de volledige agro- en visserijsector afdekt en een omvang kent van circa € 790 mln. in 2021. Artikel 12 heeft betrekking op natuur en biodiversiteit en heeft een omvang van circa € 150 mln. in 2021.

In het nieuwe voorstel wordt artikel 11 in een aantal kleinere artikelen opgesplitst waardoor er meer inhoudelijke focus in deze artikelen ontstaat. De voorgestelde nieuwe indeling is als volgt:

- Akker- en tuinbouw en veehouderij (omvang budget in 2021 circa € 189 mln.)
- Natuur, visserij en gebiedsgericht werken (idem circa € 144 mln.)

- Kennis en innovatie (idem circa € 208 mln.)
- Uitvoering en Toezicht (idem circa € 399 mln.)

Noot: het betreft hier voorlopige werktitels.

In een bijlage bij deze brief vindt u de nieuwe artikelindeling in meer detail. Hierna ga ik in op de belangrijkste keuzes die zijn gemaakt bij de totstandkoming van deze nieuwe indeling.

Er is voor gekozen om de doorsnijdende thema's Kennis en innovatie en Uitvoering en toezicht een eigen artikel te geven. Hierdoor is het mogelijk om meer inhoudelijke focus aan te brengen in de specifieke sectorale onderdelen van het LNV-beleid. Deze onderdelen zijn samengebracht in het nieuwe artikel Akker- en tuinbouw en veehouderij. Dit artikel wordt niet verder opgesplitst omdat dit zou leiden tot artikelen met een zeer kleine omvang. Bovendien zou dit onvoldoende recht doen aan de onderlinge samenhang tussen deze beleidsterreinen, zoals deze ook in de visie van LNV aanwezig is. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het mestbeleid dat raakvlakken heeft met zowel de plantaardige als de dierlijke sectoren in de landbouw.

Verder heb ik ervoor gekozen om de budgetten voor Visserij onder te brengen binnen het nieuwe artikel Natuur, Visserij en gebiedsgericht werken. Reden hiervoor is dat de middelen voor Visserij op de LNV-begroting hoofdzakelijk verband houden met de impact van de visserij op natuur en biodiversiteit.

De middelen voor kennis en innovatie bestaan grotendeels uit budgetten bestemd voor de financiering van kennisbasis, kennisontwikkeling, wettelijke onderzoekstaken en innovatiebeleid en beslaan het hele LNV-terrein. Door deze op één artikel bijeen te brengen kan in de begroting duidelijker en in grotere samenhang aangegeven worden welke inspanningen er op het terrein van kennis en innovatie op het LNV-terrein worden verricht.

Op het nieuwe artikel Uitvoering en toezicht worden de bijdragen aan RVO (uitvoering Gemeenschappelijk landbouwbeleid) en de NVWA (handhaving en toezicht op het gebied van voedselveiligheid, dier- en plantgezondheid) geraamd en verantwoord. Het gaat hier om relatief grote bedragen en dat rechtvaardigt het om de bekostiging van deze uitvoerings- en toezichtstaken op een apart artikel te plaatsen.

De artikelen 50 (apparaat) en 51 (nog onverdeeld) blijven ongewijzigd.

Het is mijn overtuiging dat met deze nieuwe indeling in vier beleidsartikelen de overzichtelijkheid en daarmee de informatiefunctie van de begroting verbetert. De nieuwe artikelen krijgen meer inhoudelijke focus en zijn in omvang kleiner dan het huidige artikel 11. Hierdoor wordt het budgetrecht van uw Kamer versterkt. Dit is in lijn met de aanbevelingen uit het Rekenkamerrapport Inzicht in publiek geld (deel 2) waarover uw Kamer onlangs een reactie van het Kabinet heeft ontvangen (Kamerstuk 31 865, nr. 154).

Actualisatie kengetallen en indicatoren

Het afgelopen jaar heb ik, zoals reeds aangekondigd in mijn brief van 8 oktober 2019 (Kamerstuk 35 300 XIV, nr. 10), gewerkt aan het in kaart brengen van hoe de doelbereiking op het LNV-terrein beter gemeten kan worden. Recent heb ik uw Kamer geïnformeerd over de beleidsdoorlichting agrobiel 2014–2018 (december 2019). Hierin is onder meer ingegaan op de dekking en zeggingskracht van de indicatoren in de

LVN-begroting. Voornaamste aanbeveling hierbij was om de set van begrotingsindicatoren aan te vullen en stabiel te houden en daarbij rekening te houden met de doelstellingen van de LVN visie: Waardevol en Verbonden (Kamerstuk 35 000 XIV, nr. 5).

De begroting 2020 bevatte in totaal twaalf indicatoren en kengetallen. Voor de uitbreiding van deze set in de LVN-begroting is geput uit de informatie die hiervoor nu beschikbaar is. In een bijlage bij deze brief vindt u een overzicht van de set kengetallen en indicatoren die ik van plan ben op te nemen in de ontwerpbegroting 2021. De begroting 2021 wordt aangevuld met zeven extra indicatoren. Aanvullend zijn nog zes indicatoren in beeld om vanaf 2022 op te nemen in de begroting. Deze zijn ook benoemd in de bijlage.

Er wordt dus gewerkt met een groeimodel, de monitoring van de LVN visie van dit kabinet is nog in ontwikkeling. Zoals toegezegd in de kabinetsreactie op de beleidsdoorlichting Agrobeleid breng ik op basis van de beleidstheorie¹ in kaart hoe doelbereik op de LVN beleidsdoelen beter gemeten kan worden. Hierbij kijk ik ook welke (sleutel-) indicatoren en streefwaarden daarbij passen. Dit leidt tot een raamwerk van LVN-beleidsdoelen en daaraan gekoppelde indicatoren. In het op te stellen raamwerk worden de missie en beleidsdoelen van LVN in samenhang gekoppeld aan de relevante beleidsindicatoren en kritische prestatie-indicatoren waarop beleidsmatig wordt gestuurd. Dit raamwerk is ondersteunend en richtinggevend aan de huidige en nog (nieuw) te ontwikkelen monitoringssystemen zoals het Nationaal Strategisch Plan (NSP), de Biodiversiteitsmonitor, de Landschapsmonitor, de Voortgangsmontor Klimaat Landbouw en Landgebruik en de Kringlooplandbouw montor.

Ik zie daarom mogelijkheden om de set uit de bijlage in de tijd verder uit te breiden en/of aan te passen op basis van voortschrijdend inzicht. Het denken over kringlooplandbouw en het meten hiervan staat niet stil en zal ook in de tijd leiden tot meer en betere indicatoren en kengetallen. Het einddoel is om te komen tot een integraal gedragen set van (kritische prestatie) indicatoren waarop de voortgang van de kringlooplandbouw c.q. LVN visie kan worden gemeten.

Tot slot

Ik ben van mening dat we met de voorgestelde nieuwe begrotingsstructuur en de herziene set kengetallen en indicatoren een goede stap zetten naar een betere LVN-begroting. Een begroting die als basis kan dienen voor de debatten die wij voeren over de inzet van de beschikbare middelen op de LVN-begroting en u tevens voldoende inzicht verschaft in de voorgenomen en gedane uitgaven in relatie tot de gestelde doelen.

Vanzelfsprekend ga ik graag het gesprek aan met uw vaste commissie voor LVN, mochten er naar aanleiding van deze uiteenzetting over de herziening van de LVN begroting nog vragen bestaan. Ondertussen tref ik de nodige voorbereidingen om op basis van het geschetste voorstel de ontwerpbegroting 2021 op te stellen.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten

¹ Volgens de Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek (RPE) is de beleidstheorie de gehanteerde motivering voor het beleid en de met het beleid beoogde doelen.

De voorgestelde indeling van de artikelen is als volgt:

- **Akker- en tuinbouw en veehouderij (huidig artikel 11)**
- **Natuur, visserij en gebiedsgericht werken (huidig artikel 12 aangevuld met Visserij, huidig artikel 11)**
- **Kennis en innovatie (huidig artikel 11)**
- **Uitvoering en toezicht (huidig artikel 11 en 12)**

Hierna volgt per artikel de nieuwe structuur zoals deze zichtbaar wordt in de komende ontwerpbegroting 2021. De indeling van de artikelen naar instrumenten (zoals subsidies, garanties, opdrachten, etc.) is rijksbreed voorgeschreven en gehanteerd conform de systematiek «Verantwoord begroten».

Artikel Akker- en tuinbouw en veehouderij

Totale omvang budget in 2021 is circa € 189 mln.

Structuur artikel Akker- en tuinbouw en veehouderij

Subsidies
Sociaal economische positie boeren
Duurzame veehouderij
Glastuinbouw en weerbare planten en teeltsystemen
Kennisontwikkeling en (agrarische) innovatie (subsidies)
Garanties
Bijdrage borgstellingsreserve
Verliesdeclaraties borgstellingsfaciliteit
Opdrachten
Sociaal economische positie boeren
Duurzame veehouderij
Glastuinbouw en weerbare planten en teeltsystemen
Mestbeleid
Voedselzekerheid en internationale agrarische samenwerking
Kennisontwikkeling en (agrarische) innovatie
Bijdragen aan ZBO's/RWT's
College toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden
Centrale Commissie Dierproeven
Medebewind/voormalige productschappen
Raad voor de Plantenrassen
Bijdragen aan (internationale) organisaties
FAO en overige contributies
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken
Diergezondheidsfonds
Ontvangsten

Sociaal economische positie boeren
Agroketens (ontvangsten)
Agrarische innovatie en overig (ontvangsten)
Mestbeleid (ontvangsten)
Garanties
Weerbare planten en teeltsystemen (ontvangsten)
Diergezondheid en dierenwelzijn (ontvangsten)
Kennisontwikkeling en (agrarische) innovatie (ontvangsten)
Voedselzekerheid en internationale agrarische samenwerking
Onttrekkingen begrotingsreserves

Artikel Natuur, visserij en gebiedsgericht werken

Totale omvang budget in 2021 is circa € 144 mln.

Structuur artikel Natuur, visserij en gebiedsgericht werken

Subsidies
Vermaatschappelijking Natuur en Biodiversiteit
Natuur en Biodiversiteit op land
Beheer Kroondomeinen
Duurzame visserij
Leningen
Leningen rente en aflossing
Opdrachten
Natuur en Biodiversiteit Grote Wateren
Overige stelsel activiteiten
Internationale Samenwerking
Duurzame visserij
Natuur en Biodiversiteit op land (opdrachten)
Vermaatschappelijking Natuur en Biodiversiteit
Caribisch Nederland
Klimaatimpuls natuur en biodiversiteit
Regio deals
Bijdragen Baten-Lastendiensten
Rijksrederij
Bijdragen aan ZBO / RWT
Staatsbosbeheer/ZBO
Bijdragen aan mede-overheden
Caribisch Nederland

Bijdragen aan (internationale) organisaties
Internationale Samenwerking
Storting begrotingsreserve
Storting begrotingsreserve visserij
Ontvangsten
Onttrekkingen begrotingsreserves
Duurzame visserij
Landinrichtingsrente
Overige (ontvangsten natuur)
Verkoop gronden

Artikel Kennis en innovatie

Totale omvang budget in 2021 is circa € 208 mln.

Structuur artikel Kennis en innovatie

Subsidies
Kennisontwikkeling en (agrarische) innovatie (subsidies)
Opdrachten
Kennisontwikkeling en (agrarische) innovatie
Bijdragen Baten-Lastendiensten
RIVM
Bijdragen aan ZBO's/ RWT's
Wageningen Research
Zon/Mw dierproeven
Ontvangsten
Kennisontwikkeling en (agrarische) innovatie (ontvangsten)

Artikel 24 Uitvoering en toezicht

Totale omvang budget in 2021 is circa € 399 mln.

Structuur artikel Uitvoering en toezicht

Bijdragen Baten-Lastendiensten
Bijdrage NVWA
Bijdrage RVO.nl
Ontvangsten
Agentschappen en overig

Indicatoren begroting LNV naar thema

Diergezondheid en dierenwelzijn
Begroting 2021
Reductie antibiotica-gebruik in de dierhouderij
Nog in ontwikkeling (mogelijk beschikbaar vanaf begroting 2022)
Zorg jonge dieren
Verminderen lang transport
Verduurzaming veehouderij (percentage integraal duurzaam gehouden dieren)
Energiebesparing en CO₂ emissiereductie
Begroting 2021
Energie-efficiency VGI
CO ₂ emissiereductie glastuinbouw
Mestbeleid
Begroting 2021
Effecten mestbeleid (nieuw in ontwerpbegroting 2021) (Op basis van landelijk meetnet mestbeleid, LMM)
Excretie fosfaat en stikstof uit dierlijke mest. (nieuw in ontwerpbegroting 2021)
Voedsel
Begroting 2021
Voedselverspilling
Duurzaam voedsel (consumentenbestedingen aan voor consumenten herkenbaar duurzamer geproduceerd voedsel) (nieuw in ontwerpbegroting 2021)
Mate van vertrouwen consument in voedsel
Kennis en innovatie
Begroting 2021
Verhouding duurzame/ totale investeringen
Percentage innoverende bedrijven
Export agrarische producten
Invoer van soja van buiten de EU (nieuw in ontwerpbegroting 2021)
Kennisbenutting door beleid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties
Aandeel technologische landbouw goederen in de totale landbouwexport. (nieuw in ontwerpbegroting 2021)
Aantal boeren die gebruik maken van kringlooplandbouw adviezen opgesteld door kringlooplandbouw coaches (nieuw in ontwerpbegroting 2021)

<i>Nog in ontwikkeling (mogelijk beschikbaar vanaf begroting 2022)</i>
Impact missie-gedreven innovaties voor landbouw, water en voedsel
Visserij
<i>Begroting 2021</i>
Mate van duurzame bevissing
Natuur
<i>Begroting 2021</i>
Fauna in agrarisch gebied
Fauna in natuurgebieden op land
Percentage realisatie doelen Vogelhabitatrichtlijn (nieuw in ontwerpbegroting 2021)
<i>Nog in ontwikkeling (mogelijk beschikbaar vanaf begroting 2022)</i>
% kruidenrijk grasland
Uitbreiden bossen in NL